

BATOKLJUN (*Coccothraustes coccothraustes* L.)

Mr. Krunoslav Arač, dipl. ing. šum.

Naraste u dužinu do 18 cm s rasponom krila oko 30 cm, te ima oko 60 g težine, pa je po veličini naša najveća zebovka. Spolovi su slični, ali ih možemo razlikovati prema boji perja. U oba spola dominira crvenkasto smeđa boja glave, prsa, bokova i trbuha koja je kod mužjaka više narančasta, a kod ženki više tamno smeđa. Grlo im je crno kao i vrhovi krilnih pera. Na krilima je široka bijela pruga koja je izrazito uočljiva u letu. Po građi mužjaci su neznatno krupniji. Mlade ptice su pjegavo sivo smeđe sa žučkastim tjemenom, grlom i vratom, te točkasto bjelkastim trbuhom. Kljun je izrazito krupan (po njemu je dobio naziv), čunjasta oblika i namijenjen je za drobljenje sjemena koštunica trešnje (pa ga često nazivamo i batokljun trešnjar), šljive, trnjine, masline, oraha, lješnjaka čijim se sadržajem hrani. Za drobljenje koristi silu veću od 700 N. Boja kljuna je tijekom zime svijetlo ružičasta, a u doba parenja sivo plava. Rep je kratak, plitko rašljast. Pjev mu je kratak, zvonak i nemelodičan. Boravi na području gotovo cijele Europe, osim Norveške, Finske, sjeverne i srednje Švedske, Škotske, Irske i Islanda te juga Italije. Vežan je za područja bjelogoričnih i

mješovitih šuma, parkove, drvorede, groblja i vrtove. Vješto se kreće po tlu. Vrlo je plašljiv, pa ga je teže promatrati. Gnijezdi visoko na drveću na bočnim granama od travnja do srpnja. Gnijezdo je okruglasto, građeno od sitnih grančica koje su povezane lišajevima, a iznutra je obloženo s vlakancima travki i korjenčićima. Nese 2–7 bjelkastih jaja veličine oko 25 mm, koja na sebi imaju krupne tamne pjege. Na jajima sjedi ženka oko dva tjedna, a hranu joj donosi mužjak. Kada se izlegu, mlade ptice u gnijezdu hrane oba roditelja oko dva tjedna, koji se potpuno osamostale nakon mjesec dana starosti. Odrasle ptice hrane se sjemenkama, zimi i pupovima, dok mladunce hrane s malim insektima. Nakon gniježđenja napušta područje i skita se u manjim grupama, a tijekom zime sjeverne populacije sele prema jugu. Zimi rado posjećuje hranilišta s drugim zebovkama i sjenicama.

Možemo ga opaziti na području čitave Hrvatske.

Batokljun je strogo zaštićena svojta u Republici Hrvatskoj.

Ženka batokljuna (Foto: K. Arač)

Mušjak batokljuna (Foto: K. Arač)